

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«28» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
співбесіди з предмету НМТ

«Українська література»
назва НМТ

Освітній ступінь:	бакалавр
Основа вступу:	ПЗСО освітній ступінь: фаховий молодший бакалавр молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст) бакалавр магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Зміст програми
3. Питання співбесіди
4. Критерії оцінювання
5. Список рекомендованої літератури

1. Пояснювальна записка

Мета співбесіди з предмету НМТ «Українська література» для вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр полягає у визначенні рівня сформованості предметних компетентностей вступника, перевірці його знань, розуміння навчального матеріалу та здатності застосовувати їх для розв'язання типових завдань, а також в оцінюванні готовності до навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Форма співбесіди з предмету НМТ - індивідуальна усна співбесіда, яка проводиться очному форматі, а для окремих категорій вступників - дистанційно з використанням платформи для проведення відеоконференцій Zoom відповідно до вимог Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році.

У разі проведення фахового іспиту у дистанційному форматі у встановлений розкладом час початку фахового іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

- встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;
- показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

Під час індивідуальної усної співбесіди члени предметної комісії задають максимум 3 питання на теми, які подані у програмі. Вступник відповідає на них та на уточнювальні запитання членів предметної комісії. Члени предметної комісії оцінюють відповіді вступників.

Результати індивідуальної усної співбесіди оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному веб-сайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у розділі «ВСТУПНИКУ».

У разі повітряної тривоги під час співбесіди, іспит припиняється, учасники мають пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники продовжують співбесіди.

2. Зміст програми

В якості програми співбесіди з предмету НМТ «Українська література» для прийому на навчання для здобуття ступеня бакалавра у Бердянському державному педагогічному університеті використовується програма відповідного зовнішнього оцінювання з української літератури.

Програма НМТ з «Української літератури» (подається лінк на зазначену програму НМТ https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2016/12/Programa_2020_ukr.mova.pdf)

3. Питання співбесіди

1. Специфіка фольклору. Фольклористика як наука. Ліричні фольклорні жанри. Календарна обрядовість.
2. «Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка давньоруської духовної культури XII ст.: жанрові особливості, образи твору, питання про автентичність, художні особливості твору.
3. Загальна характеристика української літератури пізнього середньовіччя: джерела, система жанрів.
4. Григорій Сковорода як видатний український філософ і письменник. Літературна спадщина митця. Ідейно-тематичні групи байок, їх художні особливості. Жанрово-тематичне багатство поезії Григорія Сковороди, її фольклорні джерела. Основні ідеї та положення філософських трактатів.
5. Іван Котляревський як зачинатель нової української літератури. Жанрово-стильова та художня своєрідність поеми «Енеїда».
6. Новаторство драматургії Івана Котляревського. Особливості композиції та характеротворення «Наталки Полтавки».
7. Періодизація творчості Т. Шевченка. Жанрово-тематичне розмаїття, стильові особливості творів раннього періоду. Поема «Катерина», життєва основа сюжету. Національна, філософська, морально-етична проблематика творів Траса Шевченка «Сон» (У всякого своя доля...), «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Заповіт».
8. Новаторство Пантелеймона Куліша у створенні жанру історичного роману. «Чорна рада»: система образів, художня своєрідність
9. Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я». Реалізм твору, актуальність. Утвердження цінностей національної етики засобами комічного.
10. Творчість Панаса Мирного. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?..» (1, 4 частини) Панаса Мирного як соціально-психологічний роман.
11. Оригінальність Івана Карпенко-Карого (Івана Тобілевича) як комедіографа. Сатирична комедія соціального змісту «Мартин Боруля».
12. Життєвий і творчий шлях Івана Франка. Мотив неволі у поемі «Мойсей», паралель «стародавній Ізраїль-Україна». «Пролог» до поеми та його

спрямування. Лірика Івана Франка: мотиви, образ ліричного героя. Поезії «Чого являєшся мені у сні».

13. Український модернізм і його особливості; модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм. Представники українського модернізму.

14. Синтез реалізму та імпресіонізму в повісті «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського. Міфопоетичний світ твору. «Intermezzo»: проблеми стилю, образи.

15. Художня своєрідність творчості Василя Стефаника. Новела «Камінний хрест» як осмислення вірності рідній землі, трагедії українського селянина.

16. Філософська, феміністична, морально-етична проблематика новели Ольги Кобилянської «Vals melancholique».

17. Провідні мотиви та стильові особливості лірики Лесі Українки. Драма-феєрія «Лісова пісня». Жанрові особливості, тип конфлікту драми, фольклорні джерела та образна система. «Contra spem spero» як заклик до визвольної боротьби.

18. Микола Вороний як представник «Молодої музи». Характеристика вірша «Блакитна Панна».

19. Мотиви творчості Олександра Олеся. Проблематика лірики: «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий...».

20. Загальна характеристика поезії Павла Тичини. Мотиви лірики «О, панно Інно...», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...».

21. Поезія неокласиків: ідеї, проблематика. Максим Рильський: «Молюся і вірю...».

22. Творчість Миколи Хвильового: жанри, проблеми, стильові особливості. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов'язком у новелі «Я (Романтика)».

23. Юрій Яновський «Майстер корабля». Творча біографія митця. Романтичність світовідчуття і стилю. Ідея нетлінної вартості національних основ буття, спадковості поколінь, духовної пам'яті, вірності.

24. Творчість Володимира Сосюри: Патріотичні та інтимні мотиви творів поета. Щирість його ліричного самовираження. Патріотичний пафос поезії «Любіть Україну!».

25. Проза Валер'яна Підмогильного. Філософські мотиви прози. Урбанізм роману «Місто». Система образів.

26. Жанрово-тематичне багатство сатиричної спадщини Остапа Вишні. Новаторство письменника у створенні жанру усмішки. Особливості індивідуального стилю творів Остапа Вишні: «Моя автобіографія», «Сом». Словесні, ситуаційні і словесно-ситуаційні засоби гумору.

27. Новаторський характер драматургії Миколи Куліша. Біографічні відомості. Художні особливості творчості М. Куліша. Проблематика комедії «Мина Мазайло».

28. Творчість Богдана-Ігора Антонича. Художні особливості твору

«Різдво».

29. Олександр Довженко – письменник і кінорежисер. Новаторство митця у створенні жанру кіноповісті. Актуальність національної та морально-філософської проблематики у кіноповісті «Зачарована Десна». Формування нового типу особистості, сім'ї, міжнаціональних відносин; гуманізм, філософічність, народнопоетична основа творів.

30. Андрій Малишко «Пісня про рушник». Художні засоби донесення до читача ідей патріотизму, гуманізму, історичної пам'яті. Ліризм поезій А. Малишка.

31. Українське шістдесятництво: суспільно-естетична природа, витоки і наслідки.

32. Національна, гуманістична та патріотична ідея та її художнє втілення у поезії В. Симоненка. Гуманістичне спрямування поезії «Ти знаєш, що ти – людина?». В. Симоненко – поет національної ідеї (поезія «Лебеді материнства»). Суперечливість образу України: «Задивляюсь у твої зіниці...».

33. Поезія Василя Голобородька як новаторське явище в українській літературі. Твір «Наша мова»: метафоризм, оригінальність образів і форми.

34. Проза Олеся Гончара. Своєрідність творчої манери митця, поєднання соцреалістичних та неонародницьких тенденцій, гуманізм творчості. Проблематика твору «Модри Камень».

35. Творчість Григора Тютюнника як явище неореалістичної прози в українській літературі ХХ ст. Творчий внесок Гр. Тютюнника в розвиток української психологічної новели. Жанрові особливості новелістики митця. Новела «Три зозулі з поклоном».

36. Життя та творчість Василя Стуса. Естетична та експресивна функція біблійних образів у ліриці В. Стуса. Сильові особливості лірики В. Стуса: «Господи, гніву пречистого...».

37. Іван Драч «Балада про соняшник». Авторське переосмислення жанру балади. «Балада про соняшник» – поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Образи-символи балади.

38. Ліна Костенко. Художнє утвердження духовних та історичних цінностей українського народу в романі «Маруся Чурай». Історична основа та фольклорні джерела твору. Жанрово-композиційні особливості. Морально-етична проблематика твору. Лірика Л. Костенко у «застійну» добу. Проблематика лірики поетеси: «Страшні слова, коли вони мовчать».

39. Проза письменників-емігрантів. Іван Багряний та «багрянівська» людина в романі «Тигролови». Національна ідея та її художнє втілення у романі «Тигролови». Жанрова своєрідність, його риси. Риси неоромантичного світобачення в романі.

40. Євген Маланюк. Біографічні відомості. Художнє осмислення буттєвих проблем, ностальгічні мотиви, філософічність поезій одного з «пражан». Історіософські мотиви у творів «Уривок з поеми».

41. Історико-культурна картина літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст. (на

шляху до нового відродження). З'ява нового літературного покоління. Постмодернізм та його ознаки.

42. Загальний огляд сучасної поезії. Поліфонічність ліричних голосів, присутність різних стильових тенденцій (Л. Талапай, П. Мовчан, В. Герасим'юк, І. Малкович, В. Махно, І. Андрусак та ін.).

43. Сучасна проза. Її пошуковість, експериментаторство. Поєднання різних стильових тенденцій, конкретики сучасного життя з універсальністю часопростору (проза Ю. Андруховича, Ю. Іздрика, Є. Кононенко та ін.).

44. Сучасна драматургія, її особливості. Проблематика художніх творів Ярослава Стельмаха та ін.

45. Російсько-українська війна в сучасній українській літературі (поезія Ярини Черногуз, проза Павла Белянського, Валерія Пузіка, драматичні твори Наталки Ворожбит), (твори на вибір абітурієнта).

4. Критерії оцінювання

Індивідуальна усна співбесіда з предмету НМТ для вступу на здобуття ступеня бакалавра оцінюється за 200-бальною шкалою окремо з кожного предмета відповідно до рівня сформованості предметних компетентностей, що передбачають здатність знати, розуміти та застосовувати навчальний матеріал:

190-200 балів – вступник має системні та ґрунтовні знання, повністю розуміє навчальний матеріал, вільно застосовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях, здатний до глибокого аналізу, узагальнення та аргументованого пояснення;

180-189 балів – вступник добре знає та розуміє навчальний матеріал, правильно застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє пояснювати основні зв'язки між поняттями, допускає незначні неточності;

160-179 балів – вступник знає та в цілому розуміє навчальний матеріал, може застосовувати його у типових завданнях, однак допускає окремі помилки;

140-159 балів – вступник знає основний навчальний матеріал і достатньо його розуміє, має труднощі із застосуванням знань та поясненням взаємозв'язків, допускає помилки;

120-139 балів – вступник на базовому рівні знає окремі факти та поняття, частково розуміє їх зміст, але застосування знань є обмеженим і переважно репродуктивним;

100-119 балів – вступник має фрагментарні знання навчального матеріалу, частково відтворює основні положення, недостатньо розуміє зміст навчального матеріалу та припускається помилок під час застосування знань.

0-99 балів – вступник демонструє слабе володіння знаннями, володіє матеріалом лише на поверхневому рівні, не оперує основними поняттями та не здатний до їх відтворення.

До участі у конкурсному відборі не допускаються вступники, які отримали менше 100 балів, що свідчить про недостатній рівень сформованості предметних

компетентностей, зокрема нездатність знати й розуміти базовий навчальний матеріал відповідно до вимог програми НМТ.

5. Список рекомендованої літератури

1. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 1. Давня література (X – перша половина XVI ст. / наук. ред. Ю. Пелешенко, М. Сулима; заг. ред. видання В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2013. 840 с.
2. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 2. Давня література (друга половина XVI ст. – XVIII ст.) / наук. ред. В. Сулима, М. Сулима; заг. ред. видання В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2014. 840 с.
3. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 3. Література XIX ст. (1800–1830) / наук. ред. М. Бондар, Ю. Кузнецов; заг. ред. видання В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2016. 750 с.
4. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 4: Тарас Шевченко / наук. ред. М. Жулинський; заг. ред. видання В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2014. 783 с.
5. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 6: Література XIX століття (1857 – 1870-ті роки) / наук. ред. М.П. Бондар. Київ: Наукова думка, 2022. 1077 с.
6. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т.7, кн. 1: Література 80–90-х років XIX ст. / наук. ред. Л. Мороз. Київ: Наукова думка. 2020. 532 с.
7. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7, кн. 2: Література 80–90-х років XIX ст. / наук. ред. Л. Мороз. Київ: Наукова думка. 2021. 752 с.
8. Історія української літератури у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 9. Література кінця XIX – початку XX століття (1890–1910-ті роки). Книга 1 / наук. ред. Н. Шумило, О. Брайко. Київ: Наукова думка. 2023. 768 с.
9. Історія української літератури у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 9. Література кінця XIX – початку XX століття (1890–1910-ті роки). Книга 2 / наук. ред. Н. Шумило, О. Брайко. Київ: Наукова думка. 2024. 776 с.
10. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 12: Література після 1991 року / наук. ред. Р. Харчук. Київ: Наукова думка, 2024. 1007 с.

Інформаційні ресурси

1. *Бердянський державний педагогічний університет*. Режим доступу: <http://bdpu.org/>
2. *Бібліотека української літератури*. Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. *Електронна бібліотека української літератури*. Режим доступу: <http://www.utoronto.ca/elul/>
4. *Ізборник*. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. Режим доступу : <http://litopys.org.ua/>
5. *Поетика*: Бібліотека української поезії. Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/>
6. *Український центр*: освітньо-інформаційний ресурс. Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>